

INNSPILL TIL INSENTIVORDNING FOR NY NORSK DRAMATIKK

Mitt navn er Arne Lygre, og jeg har skrevet dramatikkk siden 1996. Jeg har skrevet 13 helaftens stykker i disse årene, som alle har vært spilt én eller flere ganger på norske scener.

Ny norsk dramatikkk er dyrere for teatrene enn annen dramatikkk. I tillegg kan man klare seg uten oss, uten at det merkes. Om man velger bort en scenograf eller setter opp med færre skuespillere, vil den ferdige forestillingen bære preg av dette. En norsk dramatiker kan erstattes av en utenlandsk dramatiker, eller en død dramatiker, og man kan likevel lage fantastiske teaterforestillinger. Et normalhonorar for et helaftens stykke er per nå 460000 kr. Et gjennomsnittlig utenlandsk stykke vil gå for rundt 100000-150000 kr for oversettelse/royalty. Og klassiske tekster er gratis. Når denne realiteten møter teatrenes stykkprisbudsjettering, hvor hver produksjon/scene har sitt begrensede budsjett, blir den økonomiske utfordringen massiv. Jeg håper at vi endelig kan få på plass en etterlengtet ordning som kan bøte på dette. En refusjonsordning hvor urpremiere eller gjenoppsetninger av ny norsk dramatikkk utløser et beløp til teatret, slik at økonomi ikke lenger blir et argument mot å sette opp ny norsk dramatikkk. Dette kan skape en helt ny dynamikk inn i feltet, til en liten penge sett i forhold til den totale teaterøkonomien.

Jeg støtter Dramatikerforbundets innsendte forslag. Jeg vil likevel komme med noen tilleggstanke.

1)

Jeg mener at det er avgjørende viktig at ordningen ikke organiseres på en sån måte at potten går tom i løpet av året, en type først-til-mølla-logikk. Dette vil få store konsekvenser i dynamikken i teaterrepertoarene, hvor alle produksjonene av ny norsk dramatik vil bli presset til å legges så tidlig som mulig på året, for å ligge først i køen når refusjonen skal utbetales. Ordningen bør være etterskuddsvis. Alle produksjoner som kvalifiserer for støtte i løpet av året 2024 ved at de har hatt en urpremiere etter en gjenoppsetning av ny norsk dramatik, kan søke om refusjon i januar 2025. De verk som kvalifiserer for refusjon vil så dele potten gitt sine andeler. (Helaftens urpremiere får 4 andeler i potten, gjenoppsetning helaften får 2 andeler, enakter urpremiere får 2 andeler, gjenoppsetningen enakter får 1 andel.) Dette vil ikke sikre en fast prosentandel i refusjon, men det vil sikre at alle får et betydelig beløp. Og usikkerheten for teatrene vil bli mindre enn at man risikerer å søke inn i en pott som allerede er tom.

2)

Dramatiseringer bør ikke inkluderes i ordningen. For det første vil det ha bli en svært mye dyrere ordning, som krever en større ramme, for at ikke denne inkluderingen skal gå på bekostning av det som må være hovedgrunnen til å innføre denne ordningen – å få frem genuint nye dramatikerstemmer som skriver ny originær dramatik. Honorarene til dramatiseringer deles mellom forfatteren av originalverket, og vedkommende som dramatiserer. Ofte vil denne personen være en regissør eller en dramaturg, som allerede har lønn/honorar i prosjektet gjennom disse oppgavene. Det finnes selvsagt også dramatikere som gjør dramatiseringer, det har jeg selv også gjort ved noen anledninger, men jeg mener at dette er prosjekter som teatrene selv kan finansiere gjennom allerede eksisterende rammer. Det ville for eksempel være smått absurd hvis en insentivordning for ny norsk dramatik skulle vært brukt til å støtte min dramatisering av «Scener fra et ekteskap», en svensk tv-serie av Ingmar Bergman fra 70-tallet, som Rogaland Teater iscenesatte i 2020, og som Teatret Vårt gjenoppsatte i 2021.